

Voorjaarsnota 2019

Inhoudsopgave

Uitgangspunten.....	3
Leeswijzer	4
Prognose begroting 2019 - 2023	5
Financiële bijstellingen	6
01 Samenleving	7
02 Omgeving	16
03 Organisatie	21
04 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vpb.....	25
Investeringskredieten	27
Reserves	37

Uitgangspunten

Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2019. Deze voorjaarsnota is een rapportage over de eerste drie maanden van het jaar. In deze tussentijdse rapportage melden wij recente mee- en tegenvallers ten opzichte van de Begroting 2019. Daarmee schetsen wij het financiële kader voor de Begroting 2020. Het beleidsmatige kader voor de Begroting 2020 is vastgelegd in de Perspectiefnota 2019-2023.

Voorjaarsnota op hoofdlijnen

In deze voorjaarsnota geven wij een prognose van de uitkomsten van de Jaarstukken 2019. Verder scheppen we het financiële kader voor de meerjarenbegroting. Daarvoor actualiseren we de budgetten binnen het bestaande beleid. Ook rapporteren we over de voortgang van de invulling van de taakstellingen en melden we de voortgang van de geplande investeringen.

Meer informatie over de inhoud en de opbouw van de voorjaarsnota, vindt u in de leeswijzer.

Uitgangspunten

Bij de samenstelling van de meerjarenbegroting gelden de volgende uitgangspunten:

- Uitgangspunt is dat het bestaande gemeentelijke voorzieningenniveau, met inachtneming van hetgeen door de gemeenteraad is besloten, in de meerjarenbegroting wordt gehandhaafd. Daar waar sprake is van bijstellingen of ombuigingen, waardoor wordt ingegrepen op het voorzieningenniveau, zal dit expliciet worden vermeld.
- Om het voorzieningenniveau te kunnen handhaven, is een stelpost opgenomen voor de jaarlijkse indexering voor loon- en prijsstijgingen. De omvang van deze stelpost is gelijk aan de trendmatige verhoging van gemeentelijke belastingen plus de nominale groei van de Algemene uitkering.
- De vervangingsinvesteringen, die noodzakelijk zijn om bedrijfsmiddelen op een adequaat kwaliteitsniveau te kunnen handhaven, zijn meegenomen in de berekeningen.
- Wij streven naar kostendekkende tarieven voor gemeentelijke heffingen en leges.
- In de meerjarenbegroting is een jaarlijkse stelpost voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 165.000.
- De (meerjaren)begroting dient sluitend te zijn.

Leeswijzer

Waarom een voorjaarsnota?

In de Financiële verordening is onder andere vastgelegd op welke manier uw raad de planning- & controlcyclus wil vormgeven. In artikel 4 van de financiële verordening is opgenomen dat het college de raad een nota aanbiedt op basis waarvan de kaders voor het volgende begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren kunnen worden bepaald. Op basis van deze voorjaarsnota worden de financiële kaders vastgesteld. De perspectiefnota behandelt de beleidsmatige kaders.

Opbouw voorjaarsnota

Deze voorjaarsnota bestaat uit een aantal onderdelen.

Ontwikkelingen bestaand beleid op hoofdlijnen

De tabel geeft een samenvatting van alle bijstellingen voortvloeiend uit deze voorjaarsnota.

Bijstellingen lopende begroting

In de voorjaarsnota legt het college verantwoording af over de eerste drie maanden van 2019 en brengt zij een aantal voor het lopende jaar actuele ontwikkelingen in beeld. Dit resulteert in het bijstellen van een aantal budgetten. Wij vragen u tijdens de raadsbehandeling in te stemmen met deze bijstellingen voor 2019 en de consequenties voor de komende jaren.

In deze voorjaarsnota worden de financiële bijstellingen op hoofdlijnen weergegeven. Dat betekent dat de financiële bijstellingen van € 25.000 en meer toegelicht worden. Financiële bijstellingen van minder dan € 25.000 zijn verwerkt in de meerjarenbegroting, maar worden niet nader toegelicht.

Voortgang invulling bijstellingen en ombuigingen

In dit hoofdstuk vindt u een specificatie van de nog openstaande taakstellingen. Wij rapporteren de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van deze taakstellingen.

Investeringskredieten

Op basis van de nota activering en afschrijving rapporteren we de voortgang van de in de begroting goedgekeurde investeringen. Zonodig vragen wij u toestemming voor (nieuwe) investeringskredieten.

Prognose begroting 2019 - 2023

Naar aanleiding van de bijstellingen in deze Voorjaarsnota 2019 is de prognose voor 2019 en verder als volgt:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Primitieve begroting	0	0	0	187	371
Bijstelling voorjaarsnota	193	-233	-155	-477	-764
Meerjarenbegroting na voorjaarsnota	193	-233	-155	-291	-392

Financiële bijstellingen

In dit hoofdstuk zijn de financiële bijstellingen van de lopende (meerjaren)begroting weergegeven. Het totaal van de bijstellingen is weergegeven in de volgende tabel.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	2023
01 Samenleving	160	-1.529	168	-167	-462
02 Omgeving	123	-53	-77	-78	-76
03 Organisatie	-801	-916	-954	-945	-951
04 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vpb	711	2.265	708	712	725
Totaal	193	-233	-155	-477	-764

01 Samenleving

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	2023
1 Transformatie Sociaal Domein	940	703	878	854	854
1A. Renkum voor Elkaar	383	22	22	22	22
1B. Onderwijs	-72	-1.206	447	269	24
1C. Sport en bewegen	32	48	47	47	46
1D. Gezondheid	34				
1E. Zorg en Veiligheid	-54	-113	-105	-105	-105
1H. Maatwerkvoorzieningen Jeugd	-800	-846	-883	-883	-883
1I. Maatwerkvoorzieningen Wmo	-203	-138	-238	-369	-419
1J. Inkomensvoorziening	-102				
Totaal	160	-1.529	168	-167	-462

Hieronder volgt een toelichting per product.

1A. Renkum voor Elkaar	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Buurtkracht inclusief ontmoetingsbudget		9	9	9	9
Inloopvoorziening	2	2	2	2	2
Innovatiebudget Wmo en jeugd	175				
Lidmaatschap mantelzorg	11	11	11	11	11
Renkum voor Elkaar	145				
Right to Challenge	50				
Totaal resultaat	383	22	22	22	22

Innovatiebudget Wmo en Jeugd

De subsidieregeling onder het innovatiebudget is in 2019 niet verlengd. Dat betekent een incidentele vrijval van € 175.000 voor 2019 en vanaf 2020 een vrijval van € 200.000 die zal worden meegenomen in de perspectiefnota.

Renkum voor Elkaar

Bij de start van Renkum voor elkaar is rekening gehouden met een financiële marge, bedoeld voor opstartkosten, om in te spelen op actuele vraagstukken en om innovatie mogelijk te maken.

In de afzonderlijke deelcontracten zijn budgetten vastgelegd voor in totaal € 907.000. Het totale beschikbare budget voor de netwerkorganisatie is echter € 1.052.000. De marge bedraagt dus € 145.000.

In de perspectiefnota is voorgesteld het budget voor Renkum voor elkaar naar beneden bij te stellen met dit bedrag. Tegelijkertijd is een vraag bij Renkum voor Elkaar neergelegd om in 2019 extra inzet te plegen op het onderwerp mantelzorg en vrijwilligersondersteuning.

Right to Challenge

Het budget voor het realiseren van het Right to challenge zal niet worden benut in 2019. Voor de inhoudelijke argumentatie wordt verwezen naar de perspectiefnota.

1B. Onderwijs	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
1) IHP; huidig kader baten opheffen		-1.633	-74	-56	-54
1) IHP; huidig kader lasten opheffen	-415	79	138	136	136
2) IHP; nieuw kader baten		440	1.287	408	1.263
2) IHP; nieuw kader lasten	-45	-215	-890	-134	-136
3) IHP; stelpost voor surplus norm			-36	-51	-50
Onderwijsachterstandenbeleid 2019 inkomsten	26				
Onderwijsachterstandenbeleid 2019 uitgaven	-26				
Uitstel renovatie gymzaal W. van Arnhemweg	6	10	3		
Verlening bibliotheek 2019	-16	-16	-16	-16	-16
Saldo van baten en lasten	-470	-1.336	412	287	1.142
0) IHP; opheffen inzet reserve OHV	61	1.201	-415	-429	-431
0) Inzet reserve onderwijshuisvesting uit 4C	-61	-1.201	415	429	431
1) IHP; andere inzet reserve OHV	399	263	437	243	
2) IHP; voeding reserve kapitaallasten	0	-132	-439	-333	-1.189
3) IHP; uitname reserve kapitaallasten	0		26	52	52
Uitstel renovatie gymzaal W. van Arnhemweg	-6	-10	-3		
Verschuiving reserve van alg dekkingsmiddel naar producten	6	10	14	19	19
Totaal resultaat	-72	-1.206	447	268	24

IHP/ Raadsvoorstel school Doorwerth

In 2019 is het voorstel kredietaanvraag leerdeel (school) Doorwerth geamendeerd aangenomen. De financiële gevolgen zijn vertaald. Opgemerkt wordt nog dat er een stelpost is opgenomen voor mogelijke verschillen tussen de kredietverstrekking op basis van normbedragen versus begrote kosten.

Inzet reserve onderwijshuisvesting

In de begroting 2019 (en verder) zijn stortingen en onttrekkingen aan de reserve onderwijshuisvesting begroot op product 4C Overige algemene dekkingsmiddelen. Lasten/ baten van het vigerende IHP zijn echter in de (vanaf 2019) nieuwe programma-/ productindeling begroot op 1B Onderwijs. Dit wordt met deze wijziging hersteld.

Onderwijsachterstandenbeleid 2019 inkomsten en uitgaven

In 2019 is op basis van een voorlopige toekenningsbeschikking een hoger bedrag toegekend, namelijk € 145.447. In september 2019 volgt de definitieve toekenning.

Het bedrag meerjarig aanpassen is riskant zonder aanvullende info.

1C. Sport en bewegen	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Indexering MFC Doelum	-4	-4	-4	-4	-4
Onderhoud sportparken 2019	0	0	0	0	0
Uitstel renovatie sporthal Doorwerth	12	16	-1	-1	-1
Saldo van baten en lasten	7	11	-5	-5	-5
Uitstel renovatie sporthal Doorwerth	-19	-23	-6	-6	-6
Verschuiving reserve van alg dekkingsmiddel naar producten	44	59	58	57	56
Totaal resultaat	32	48	47	46	46

Onderhoud sportparken 2019

In de meerjarige begroting is een jaarlijkse storting van € 40.505 in de voorziening opgenomen om het meerjarig (groot) onderhoud uit te bekostigen. Sinds begin 2018 is er geen meerjarig onderhoudsplan beschikbaar. Dat hoort wel de basis te (gaan) worden om de gemiddelde storting in de voorziening te bepalen. We stellen voor om deze € 40.505 kalenderjaar 2019 te converteren als budget 2019. Geen storting in voorziening (v) en betaling 2019 groot onderhoud kosten (n).

1D. Gezondheid	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Gezondheid	34				
Totaal resultaat	34	0	0	0	0

Gezondheid

De kosten 2019 bij voornamelijk de VGGM zijn lager dan onze gemeentelijk begroting. Dat betekent een incidenteel voordeel in 2019. De begroting 2020 van de VGGM is hoger door onder andere loon- en prijscompensatie, die dan zonder extra aanvulling uit de stelpost voor loon- en prijscompensatie wordt opgevangen.

1E. Zorg en Veiligheid	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Begroting 2020 Veilig Thuis		-4	-4	-4	-4
Bevolkingszorg		-4	-4	-4	-4
De Hof van Ede	-9	-9	-9	-9	-9
Inhuur integrale veiligheid SD	-45	-8			
L&P Brandweer		-82	-82	-82	-82
Omgevingswet brandweer		-7	-7	-7	-7
Totaal resultaat	-54	-113	-105	-106	-105

Inhuur integrale veiligheid SD

De inhuur integrale veiligheid SD wordt met een half jaar verlengd. Daarvoor is dekking in het investeringsplan SD tot en met 2019. Voor 2020 betekent dit een nadeel van € 8.000.

L&P Brandweer

De loon- en prijsaanpassing bestaat uit € 50.000 loon- en prijsaanpassing voor 2020 en € 32.000 voor nacalculatie uit 2018.

1G. Integratie en participatie nieuwkomers	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Mutaties plan van aanpak asielinstroom inkomsten	-45	12			
Mutaties plan van aanpak asielinstroom uitgaven	45	-12			
Totaal resultaat	0	0	0	0	0

Mutaties plan van aanpak asielinstroom

In 2017 en 2018 zijn de ontvangsten van onder meer het Rijk die nog niet uitgegeven zijn gereserveerd. De lasten volgen veelal in latere kalenderjaren. Dit is reden om het uitgavenbudget bij te stellen en deze te dekken uit de voor 2019 ontvangen middelen.

1H. Maatwerkvoorzieningen Jeugd	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Afwikkeling bijdrage MGR 2018	9				
Inzet stelpost jeugdzorg in natura	-573	-610	-647	-647	-647
Loon en prijscorrectie jeugdzorg in natura	-236	-236	-236	-236	-236
Totaal resultaat	-800	-846	-883	-883	-883

Inzet stelpost jeugdzorg in natura/ Loon en prijscorrectie jeugdzorg in natura

Van het landelijk budget jeugd is een grotere uitname gedaan ten behoeve van de verhoging compensatie voogdij. Dat betekent enerzijds een afname in baten jeugd en anderzijds voor onze gemeente een toename baten voogdij van € 573.000. Deze stelpost voor de jeugd is toegevoegd aan het budget Jeugd gezien de overschrijding van het budget in 2018.

Daarnaast is er op basis van contractuele afspraken een prijsstijging van 2,9% doorgevoerd op de begrote omzet.

1I. Maatwerkvoorzieningen Wmo	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Afbouw subsidie doelgroepenvervoer provincie			-31	-67	-100
Begeleiding zorg in natura; incl LVB	-322	-322	-322	-322	-322
Begeleiding zorg in natura; L&P compensatie	-75	-75	-75	-75	-75
Beschermd wonen LVB	134	134	134	134	134
Hulpmiddelen L&P compensatie	-18	-18	-18	-18	-18
Inzet investeringsplan SD	-199	-22			
Leerlingenvervoer taxi	50	50	50	50	50
Meerkostenregeling	100				
Mutatie volume routevervoer	-67	-66	-67	-67	-69
Mutatie volume vraagafhankelijk vervoer	7	10	10	10	-5
PGB BG	20	20	20	20	20
PGB HHV	55	55	55	55	55
Rolstoelen	31	31	31	31	31
Tariefstelling OT 2018 e.v.		-38	-133	-228	-228
Uitvoeringskosten	60	60	60	60	60
Uitvoeringskosten routevervoer	-3	-2	-2	-2	-2
Uitvoeringskosten vraagafhankelijk vervoer	-24	-2	1	1	1
Woonvoorzieningen	49	49	49	49	49
Totaal resultaat	-203	-138	-238	-369	-419

Doelgroepenvervoer

Heeft betrekking op:

- Afbouw subsidie doelgroepenvervoer provincie
- Mutatie volume routevervoer
- Mutatie volume vraagafhankelijk vervoer
- Uitvoeringskosten routevervoer
- Uitvoeringskosten vraagafhankelijk vervoer

Naast de stijging van het gebruik van AVAN en de daarmee samenhangende vervoerskosten moeten we rekening houden met extra kosten als gevolg van de in voorbereiding zijnde aanbesteding en de afbouw van de Provinciale subsidie van € 133.000 naar € 0 in 2024.

Begeleiding zorg in natura; incl LVB

De overschrijding van dit budget kent een aantal oorzaken: toename ambulantisering vanuit GGZ en uitstroom vanuit beschermde woonvormen waardoor er sprake is van een groei van de (ernstige) psychiatrische problematiek met benodigde (specialistische) begeleiding.

Daarnaast blijven inwoners langer thuis wonen en hebben begeleiding nodig om dit mogelijk te maken. Dit hangt onder andere samen met het sluiten van de verzorgingshuizen en de hoge drempel naar verpleeghuizen. Ook is sprake van ruim € 66.000 aan facturen van voorgaande jaren.

In de perspectiefnota geven wij aan actief in te zetten op het ombuigen van specialistische begeleiding naar reguliere begeleidingsvormen en in te zetten op betere casusregie om beter en sneller af te kunnen schalen. Voor dagbesteding verkennen wij de omzetting van lichte dagbesteding naar een algemene voorziening en zetten wij in op de ombuiging van dagbesteding naar activerend werk. Het geraamde tekort voor 2019 en verder is geprognosticeerd op basis van de werkelijke cijfers van 2018. Dit tekort wordt opgevangen door het resultaat op de begrotingsposten: meerkostenregeling, PGB, rolstoelen en woonvoorzieningen en uitvoeringskosten.

Begeleiding zorg in natura; L&P compensatie

Het loonkostenniveau is gebaseerd op de salaristabellen vanaf januari 2019. L&P kosten worden nog eenmaal apart gecompenseerd in de meicirculaire 2019.

Beschermd wonen LVB

De inzet van beschermde woon- en ondersteuningsvormen voor inwoners met LVB (licht verstandelijke beperking) wordt voornamelijk geboekt op de begrotingspost voor begeleiding. Het voorstel is daarom om de aparte begrotingspost "beschermd wonen LVB" bij begeleiding onder te brengen.

Hulpmiddelen L&P compensatie

Het loonkostenniveau is gebaseerd op de salaristabellen vanaf januari 2019.

Inzet investeringsplan SD

Een gedeelte van het budget investeringsplan SD 2019 was begrotingstechnisch nog niet volledig ingezet. Ten behoeve de taakvelden binnen dit product wordt € 199.000 uit dit budget ingehuurd (zie ook product Transformatie sociaal domein). Er vindt een kleine uitloop van inhuur in 2020 plaats. Deze kosten worden opgevangen binnen het resultaat van dat boekjaar.

Leerlingenvervoer taxi

De uitkomst van de aanbesteding in 2018 liet een verhoogd kostenniveau zien. Nu blijkt het aantal leerlingen waarvoor een beroep wordt gedaan op het leerlingenvervoer én die afhankelijk zijn van het taxivervoer enigszins lager te liggen, dan ten tijde van de aanbesteding.

Meerkostenregeling

De regeling blijft rekenen op onderbenutting van de mogelijkheid tot aanvragen ervan. Dit resulteert erin dat wij voor 2019 € 100.000 af ramen.

PGB HHV en BG

Met ons regionale inkoopstelsel zijn wij in staat om het ZIN-aanbod goed te borgen. Dit is de belangrijkste oorzaak van de terugloop in het aantal verstrekte persoonsgebonden budgetten. Dit is zowel zichtbaar op het gebied van ondersteuning thuis, als op het gebied van begeleiding voor zowel jeugdigen als volwassenen. Wij kunnen daarom structureel € 75.000 af ramen (BG € 20.000 en HHV € 55.000).

Rolstoelen

Gezien de te verwachten uitgaven op deze begrotingspost, kan deze begrotingspost structureel met € 31.000 worden bijgesteld. Per november 2019 is de aanbesteding voor hulpmiddelen afgerond. Deze aanbesteding heeft een prijsverhogend effect. De consequenties kunnen we op dit moment nog niet becijferen.

Tariefstelling OT 2018 e.v.

Ondersteuning Thuis wordt per juni 2019 opnieuw aanbesteed en zal per 1 januari 2020 zijn afgerond. Hierbij wordt gebruik gemaakt van productvereenvoudiging en de transformatie van de huidige producten zodat er een schoonmaakproduct en een combinatieproductie van schoonmaak en begeleiding resteert. De te verwachten tariefontwikkeling daarbij gaat, gezien ontwikkeling in de HV (huishoudelijke verzorging) loonschalen, gepaard met een te verwachten tekort vanaf 2020 van € 38.000,- dat kan oplopen naar € 228.000,- per 2023. In de perspectiefnota geven wij hierover aan dat wij scherp(er) zullen indiceren om de kosten beheersbaar te houden.

Uitvoeringskosten

Het budget van de uitvoeringskosten is opgebouwd uit een aantal onderdelen: inhuur fluctuerende werkdruk, diensten en vergoedingen, goederen en algemene benodigdheden, onderzoeks- en advieskosten. Gezien de uitgaven op de onderdelen van deze begrotingspost kan dit budget structureel met € 60.000 worden bijgesteld.

Woonvoorzieningen

Gezien de te verwachten uitgaven op deze begrotingspost, kan deze begrotingspost structureel met € 49.000 worden bijgesteld.

1J. Inkomensvoorziening	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
bijstelling rijksbijdrage inkomensvoorziening (BUIG)	-127				
Bijzondere bijstand	25				
Totaal resultaat	-102	0	0	0	0

BUIG

Het Rijk heeft het macrobudget naar beneden bijgesteld. Aanleiding voor deze bijstelling zijn positieve conjuncturele ontwikkelingen en een positieve landelijke realisatie in 2018.

Als gevolg daarvan is het voorlopige rijksbudget (BUIG) gedaald van € 8.363.000 (septembercirculaire 2018) naar € 8.088.748 op basis van de actuele informatie van het Rijk.

Deze budgetdaling leidt tot een toename van het tekort op basis van gelijkblijvende realisatie 7,6% naar 12,2%. Het eigen risico neemt toe van € 668.113 naar € 794.955, een verschil van € 127.000.

Het deel van het tekort tussen de 7,5% en 12,5% komt voor de helft voor rekening van het eigen risico. Voor de andere helft, € 188.298, kan de gemeente een aanvraag indienen voor een Vangnetuitkering Participatiewet bij het Rijk.

Deze budgetverlaging werkt waarschijnlijk door in de jaren na 2019. Dit kan een stijging van het eigen risico betekenen. De verwachting is dat medio 2019 hierover een duidelijker beeld ontstaat. Een nadere toelichting volgt dan ook in de Najaarsnota. Voor het moment houden we rekening met een structureel eigen risico van 7,99%.

Bijzondere bijstand

Voorgesteld wordt om vooralsnog € 25.000 (3%) incidenteel af te ramen van het budget Bijzondere bijstand. In 2018 is € 73.000 minder uitgegeven als begroot aan o.a. beheerskosten en inrichtingskosten. De realisatie van het eerste kwartaal lijkt deze lijn voort te zetten.

1 Transformatie Sociaal Domein	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Inhuur integrale veiligheid SD	45				
Inzet investeringsplan SD	199				
Inzet stelpost jeugdzorg in natura	573	610	647	647	647
Tariefstelling OT 2018 e.v.		38	133	206	206
Vrijval stelpost Wmo	124	55	98		
Totaal resultaat	940	703	878	853	854

Inhuur integrale veiligheid SD/Inzet investeringsplan SD

De laatste tranche van het investeringsplan bedraagt € 1.098.000. Meerjarig was van dit budget al € 642.000 ingezet. Van het resterende budget wordt in 2019 bij deze voorjaarsnota € 244.000 ingezet, zodat er nog een budget resteert van € 212.000. Enkele contracten lopen door tot in 2020. De kosten van deze contracten worden opgevangen binnen het totale resultaat van het boekjaar 2020.

Inzet stelpost jeugdzorg in natura

Deze stelpost is (vooral) gevoed met stijgende Rijksinkomsten in verband met onze voogdijkosten in eerdere jaren. In de jaarrekening 2018 is een tekort op de jeugdzorg verantwoord. We stellen voor om deze stelpost in te zetten om het budget jeugdzorg in natura te verhogen.

Tariefstelling OT 2018 e.v.

Ten behoeve van de dekking van de lasten van de aangepaste tariefstelling OT wordt de stelpost Wmo ingezet. De aangepaste tariefstelling is verantwoord binnen het product Maatwerkvoorzieningen Wmo.

Vrijval stelpost Wmo

Met bovenstaand dekkingsvoorstel tariefstelling OT is de stelpost Wmo vanaf 2022 volledig ingezet. De resterende incidentele saldi 2019 - 2021 kunnen vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Voortgang invulling bijstellingen en ombuigingen

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	Conclusie
1 Integratie uitkering sociaal domein en WMO	717	3.068	3.137	3.137	Geel
Invulling voorjaarsnota 2018	-261	-261	-261	-261	Groen
Invulling najaarsnota 2018	-456	-559	-559	-559	Groen
Restant	0	2.248	2.317	2.317	Geel

Voor 2019 zijn de ombuigingen gerealiseerd. In onderstaande tabel treft u een specificatie van de resterende taakstelling aan.

Taakstelling SD	2019	2020	2021	2022
Taakstellingen < 2015	0	865	865	865
Versterking overhead	0	420	420	420
Taakstelling transformatie SD	0	963	1.032	1.032
Restant taakstelling SD	0	2.248	2.317	2.317

Voor wat betreft de invulling van de resterende bijstelling en ombuigingen wordt verwezen naar de Perspectiefnota 2019 - 2023. Wij verwachten dat de resterende taakstelling binnen het totaal van maatregelen in de perspectiefnota in te kunnen vullen.

02 Omgeving

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	2023
2A. Ruimtelijke ontwikkeling/Omgevingswet	150				
2D. Omgevingsvergunning	29	-30	-30	-30	-30
2E. Verkeer	1	1	1	1	1
2G. Milieu en duurzaamheid	11	11	11	11	11
2I. Dierenwelzijn	-2	-2	-2	-2	-2
2L. Kunst, cultuur en cultuurhistorie	31	8	8	8	8
2M. Water en riolering	2	1	1	1	1
2O. Groenonderhoud	-104	18	17	19	23
2P. Wegen, straten en pleinen	24	-61	-84	-87	-90
2Q. Bos en natuurbeheer	-20	1	1	1	1
Totaal	123	-53	-77	-78	-76

Hieronder volgt een toelichting per product.

2A. Ruimtelijke ontwikkeling/Omgevingswet	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Brinkweg	-225				
Netto resultaat grondexploitatie	375				
Uitbreiding projectmanagement RO	-97	-97	-97	-97	-97
Uitbreiding projectmanagement RO(dekking)	97	97	97	97	97
Totaal resultaat	150	0	0	0	0

Brinkweg

Vorig jaar december zijn 10 bergingen en 4 carports aan de Brinkweg in Renkum op last van de gemeente gesloopt. De bergingen waren onveilig geworden door verzakkingen van het gebied. De gemeente heeft beloofd te faciliteren bij het herstel van de bergingen en de kosten voor haar rekening te nemen. In de begroting 2019 kon nog geen bedrag hiervoor worden opgenomen, omdat nog niet duidelijk was wat er nodig was.

Nu is het wel duidelijk en is de raming dat € 210.000 nodig is voor de plaatsing van 10 bergingen en 4 carports, met aanvullend grondwerk. Door de aard van de bodem is het nodig deze bergingen te funderen met palen. In het bedrag zitten ook de kosten voor de tijdelijke bergingen.

Daarnaast is nog aanvullend onderzoek nodig naar de veiligheid van de woningen in de toekomst. Er is € 15.000 opgenomen voor een analyse op basis van alle beschikbare gegevens.

Door de verzakking van het gebied, is op deze locatie ook het riool verzakt en de straat gezakt. De rioolvervangning wordt betaald uit het GRP.

Uitbreiding projectmanagement

Het aantal projecten groeit meer en meer. Daarom is het belangrijk om de aanwezige capaciteit bij projectmanagement uit te breiden.

Deze uitbreiding wordt gedekt door opbrengsten van grondexploitatie en uit de doorbelasting van uren aan particuliere initiatiefnemers. Het gedeelte van de uitbreiding dat niet gedekt wordt uit inkomsten derden wordt gedekt uit het beschikbare KAN-budget.

Netto resultaat grondexploitatie

De gemeente heeft een aantal grondexploitatieprojecten in voorbereiding. Na aftrek van de kosten verwachten we dit jaar een positief resultaat van € 375.000.

2D. Omgevingsvergunning	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
De ODRA begroting 2020		-26	-26	-26	-26
Omgevingswet brandweer		7	7	7	7
Personeelskosten ODRA	40				
Wijzigingen ODRA milieu en bouw	-11	-11	-11	-11	-11
Totaal resultaat	29	-30	-30	-30	-30

ODRA begroting 2020

Vanaf 2020 gaan we ruim € 33.000 meer betalen aan de ODRA. Een gedeelte hiervan (ongeveer € 8.000) kan gedekt worden uit de bouwleges. Het nadeel dat overblijft komt voor een deel door de stijging van de lonen en prijzen en voor een ander deel door de overgang naar outputsturing.

Personeelskosten ODRA

In 2015 hebben wij de bouwtaken ondergebracht bij de ODRA. De medewerkers die het werk bij ons uitvoerden zijn toen in dienst gekomen bij de ODRA. Eén van deze medewerkers was op het moment van overgang ernstig ziek. Omdat de ODRA hierdoor een extra medewerker moest inhuren om het werk uitgevoerd te krijgen, is destijds afgesproken dat de gemeente een deel van deze kosten zou betalen. Vanaf dit jaar worden er geen kosten meer in rekening gebracht, vandaar dat dit bedrag nu kan vrijvallen.

2H. Energie en klimaat	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Regionale Energie Strategie	-35				
Regionale Energie Strategie (I)	35				
Totaal resultaat	0	0	0	0	0

Regionale Energie Strategie

- Net als elke andere regio in Nederland moet ook de regio Arnhem-Nijmegen, na ondertekening van het klimaatakkoord, de bijdrage aan de nationale doelstelling vastleggen in een regionale energie strategie.
- De 16 samenwerkende gemeenten, provincie Gelderland, waterschappen en de netbeheerder hebben besloten een regionale werkgroep op te richten. Elke gemeente draagt op basis van inwoneraantal bij. Voor de gemeente Renkum komt dit neer op €16.000 voor 2019. Dit komt ten laste van het budget voor energie en klimaat.
- Een gemeente ontvangt vervolgens een bijdrage voor de inzet van gemeentelijke medewerkers aan deze organisatie. Tot eind 2019 ontvangen we hiervoor naar verwachting in totaal ca. € 35.000.
- Dat geeft niet alleen ruimte om de bijdrage aan de regio te dekken, maar ook om zaken te regelen met betrekking tot de huidige werkzaamheden.

- Naast het schuiven met taken en werkzaamheden, wordt voorgesteld € 19.000 te bestemmen voor tijdelijke urenuitbreiding van de betreffende medewerkers en aanvullende inhuur in te kopen voor diverse taken (zoals de klimaattop en de communicatiecampagne 'Renkum Verduurzaamt Samen' en de cofinanciering van het project 'Wijk van de Toekomst'.
- Per saldo komt dit neer op gelijk saldo met net zoveel uitgaven als inkomsten.

2M. Water en riolering	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Mutatie voorziening GRP	183				
Planning GRP	-183				
Verdeling tractie	2	1	1	1	1
Totaal resultaat	2	1	1	1	1

Planning en mutatie voorziening en GRP

In 2018 is een voordeel op diverse budgetten (activiteiten) ontstaan. Een verklaring hiervoor is in de Jaarrekening 2018 gegeven. Deze activiteiten worden nader opgepakt in 2019. Dit betekent dat, conform de herziene planning, budget uit de voorziening GRP onttrokken wordt, voor:

- Onderhoud Riool
- Iba's, o.a. Rosandepolder
- Verwerken revisies
- Ontwikkelvisie Heelsumse Beek
- Publiekscampagnes
- Klimaatverandering.

20. Groenonderhoud	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
GBI	-58				
Gevolgen droogte 2018	-75				
Verdeling tractie	30	18	17	19	23
Totaal resultaat	-104	18	17	19	23

GBI

Het GBI beheersysteem is onmisbaar bij een goede uitvoering van taken en het op orde houden van de beheergegevens. Al geruime tijd werkt dit systeem niet naar behoren en binnen de organisatie ontbreekt de kennis om dit op orde te brengen. Daarom is er voor gekozen om met hulp van een extern bureau het systeem weer op orde te brengen en houden.

Vanuit drie producten wordt een financiële bijdrage geleverd om de benodigde kosten te dekken (budgetneutraal). Deze kosten zijn evenredig verdeeld over de producten 2M Water en Riolering, 2O Groen en 2P Wegen Straten en Pleinen.

Gevolgen droogte 2018

Het extreme droge jaar 2018 heeft op diverse plaatsen gezorgd voor schade aan (heester)beplanting in plantsoenen, parken en begraafplaatsen. Met name de groenblijvende soorten als coniferen, zoals de hagen op de begraafplaatsen en de vakken met rododendrons hebben droogteschade opgelopen.

Een voorzichtige schatting leert dat er gemeentebreed voor circa € 75.000 nodig is om deze schade te herstellen.

Er is ook schade waarneembaar bij bestaande en jonge bomen. Deze lopen dit jaar met fors minder blad uit. Een voorzichtige verwachting is dat deze, bij voldoende regenval in 2019, op termijn weer aantrekken. Eventuele schade aan bestaande en jonge bomen maakt daarom nu geen onderdeel uit van dit bedrag.

2P. Wegen, straten en pleinen	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Formatie BOR		-62	-80	-80	-80
GBI	39				
Herinrichting Wolfhezerweg	-910				
Herinrichting Wolfhezerweg (bijdrage)	910				
Inflatie beheer openbare verlichting		-4	-7	-11	-14
Juridische check aanbesteding openbare verlichting	-20				
Onderhoud openbare verlichting	-25				
Stroomverbruik openbare verlichting	-15				
Verdeling tractie	6	4	3	4	5
Wegenonderhoud	-307				
Saldo van baten en lasten	-322	-61	-84	-87	-90
Reserve wegenonderhoud	346				
Totaal resultaat	24	-61	-84	-87	-90

GBI

Voor een toelichting wordt verwezen naar product 20. Groenonderhoud. Hiervoor wordt € 39.000 uit de reserve wegenonderhoud onttrokken.

Herinrichting Wolfhezerweg

Bij het onderdeel 'nieuwe investeringen' wordt nieuwe kredieten voorgesteld m.b.t. de herinrichting van de Wolfhezerweg. Een deel wordt gedekt vanuit een bijdrage vanuit de provincie (€ 910.000), een deel vanuit het GRP en tot slot een deel vanuit het MUP.

Juridische check aanbesteding openbare verlichting

Op dit moment zijn we bezig met de aanbesteding openbare verlichting. Naar aanleiding van de wensen en bedenkingen is er een externe juridische check uitgevoerd op de zekerheidstellingen en het exclusieve gebruiksrecht in de basisovereenkomst. Deze kosten zijn niet begroot en passen niet binnen het reguliere budget.

Onderhoud en stroomverbruik openbare verlichting

Zolang de aanbesteding/ grootschalige vervanging van de openbare verlichting nog niet is gerealiseerd blijven de onderhoudskosten toenemen. Door het verouderde areaal wordt dit jaar een overschrijding verwacht van ca. € 50.000 exclusief eventuele nog noodzakelijke vervangingen. Dit jaarlijks risico verdwijnt wanneer de aanbesteding is afgerond. De eerste 6 maanden komen nog voor rekening van de gemeente (€ 25.000).

Ook voor wat betreft het stroomverbruik geldt dat zolang de aanbesteding niet gerealiseerd is er extra kosten (€ 30.000) zijn door de verouderde lampen. Dit jaarlijks risico wordt opgeheven zo

gauw de aanbesteding is afgerond. De eerste 6 maanden komen nog voor rekening van de gemeente (€ 15.000).

Wegenonderhoud/ reserve wegenonderhoud

- Begin 2019 bent u op de hoogte gebracht van het uitgestelde onderhoud aan het fietspad Doorwerthseheide. Door afstemming met derden was het niet mogelijk om deze werkzaamheden voor het einde van 2018 te realiseren. De overeenstemming is begin februari bereikt en de onderhoudswerkzaamheden starten in april. Hiervoor wordt het budget dat in 2018 was voorzien, nu uit de voorziening onttrokken.
- Verder is de planning 2019, inclusief het door u extra toegekende budget voor wegenonderhoud van € 750.000, verwerkt.
- Per saldo wordt er voor de uitvoering van de werkzaamheden in 2019 (€ 307.000) en het GBI (€ 39.000) € 346.000 uit de reserve wegenonderhoud onttrokken.

03 Organisatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	2023
3A. Dienstverlening	-30	-21	-16	-7	-4
3C. Organisatie en bedrijfsvoering	-727	-852	-896	-896	-904
3D. Huisvesting / Gemeentehuis	-31	-30	-29	-29	-29
3F. Goed bestuur	-13	-13	-13	-13	-13
Totaal	-801	-916	-954	-945	-951

Hieronder volgt een toelichting per product.

3A. Dienstverlening	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Reisdocumenten	-30	-21	-16	-7	-4
Totaal resultaat	-30	-21	-16	-7	-4

Reisdocumenten

In de jaarrekening 2018 is aangegeven dat per abuis de inkomsten voor het gemeentelijk deel van de rijksleges van € 36.000 in de begroting dubbel zijn meegenomen. Dit had een structureel effect. Daarnaast is er een nieuwe prognose gemaakt van aantallen documenten waardoor we voor dit jaar € 30.000 tekort komen. Dit bedrag loopt geleidelijk af tot € 4.500 in 2023. De aantallen zullen geregeld gemonitord worden.

3C. Organisatie en bedrijfsvoering	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Accountant	-20	-20	-20	-20	-20
Advies vennootschapsbelasting (Vpb)	-7				
Bijstelling p-budget	-85				
CAO verhoging de Connectie berap 2 2018	-70	-70	-66	-68	-74
Centraal p-budget	90				
Extra bijdrage de Connectie	-346	-263	-267	-267	-267
Formatie BOR		62	80	80	80
ICT kosten Connectie	-152				
Indexering applicatiebeheer ICT 3%	-15	-15	-15	-15	-15
Mutaties investeringsplan ICT	81	156	125	40	18
Onderhandelingen CAO Prognose	-244	-517	-580	-580	-580
Verdeling tractie	-13	-13	-11	-10	-12
Verhoging wettelijke aansprakelijkheidsverzekering	-11	-11	-11	-11	-11
Voorziening voormalig personeel	-395				
Saldo van baten en lasten	-1.187	-690	-764	-850	-881
ICT kosten Connectie	152				
Mutaties investeringsplan ICT	-81	-156	-125	-40	-18
Sluitplan gemeentehuis	-6	-6	-6	-6	-6
Voorziening voormalig personeel	395				
Totaal resultaat	-727	-852	-896	-897	-904

Bijstelling p-budget

Dit zijn de meerkosten voor interim-vervanging 2019, waarbij de dekking uit het p-budget niet toereikend is.

Extra bijdrage de Connectie

De eerste bestuursrapportage 2019 van de Connectie vraagt een extra bijdrage van de gemeente Renkum. Dit betreft mutaties door kadercorrecties en door knelpunten binnen de begroting van de Connectie. Deze worden deels gecompenseerd door aanvullende maatregelen binnen de Connectie. Het betreft de volgende mutaties:

	2019	2020	2021	2022	2023
Loon- en prijsontwikkeling	54	54	53	53	53
Kadercorrecties, waaronder basisregistraties	88	38	38	38	38
Financieel systeem	3	47	30	30	30
ICT obv onderzoeken 2018	307	218	218	218	218
Maatregelen binnen Connectie	-105	-93	-71	-71	-71
Totaal	346	263	267	267	267

Eind 2018 concludeerden twee verschillende onderzoeken dat er nog veel werk te verzetten is om de basis op orde te krijgen in het ICT-domein. Hierover hebben wij de raad geïnformeerd in een presentatie op 13 februari 2019 en door middel van een raadsbrief d.d. 27 februari 2019. Het is een hele puzzel geweest om de financiële gevolgen van onder andere deze onderzoeksresultaten in te passen in deze bestuursrapportage. Uiteindelijk heeft het overleg tussen de Connectie en de gemeenten Arnhem, Rheden en Renkum geleid tot de hierboven genoemde bijstellingen voor onze gemeente. De bestuursrapportage wordt u voor zienswijze aangeboden voor de raad van juni. De loon- en prijsontwikkeling komt ten laste van de stelpost voor loon- en prijsstijgingen.

ICT kosten de Connectie

In 2018 is veel capaciteit ingezet op het stabiliseren van de ICT-omgeving en het bevorderen van de informatieveiligheid. Directe aanleiding daarvoor was het onderzoek van de Rekenkamer van de gemeente Arnhem naar privacy en informatieveiligheid. In 2019 zullen de maatregelen die in 2018 zijn doorgevoerd voor de gemeente Arnhem en De Connectie ook bij de gemeente Renkum en gemeente Rheden doorgevoerd moeten worden. Dit om aanzienlijke security risico's af te wenden en te voldoen aan de wettelijke eisen conform BIG (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten). De kosten voor het doorvoeren van deze maatregelen zijn voor Renkum € 100.000.

Ten aanzien van de Basisregistraties is gebleken dat de inhoud van de registraties niet helemaal op orde is. Dit zijn deels achterstanden die bij de vorming van De Connectie al aanwezig waren en deels achterstanden die daarna zijn ontstaan. Voor de BAG doorlopen we een project waarmee deze achterstanden worden ingelopen. Kosten worden deels door de Connectie en deels door de gemeente gedragen. De kosten voor Renkum bedragen € 52.000.

Voorstel is om deze kosten te dekken uit de reserve ICT.

Loon- en prijsindexering

Voor de loon- en prijsindexering is in de begroting een stelpost opgenomen. Het totaal aan loon- en prijsindexering komt ten laste van deze stelpost (zie 4C) waardoor deze mutaties budgettair neutraal zijn.

Caο verhoging Connectie

In de bestuursrapportage 2018 / de Begroting 2019 heeft de Connectie een loonstijging doorgevoerd. Omdat we op dat moment nog vragen hadden bij de berekening van deze stijging, is deze nog niet verwerkt in onze begroting. Eerder zijn de kosten voor fors gestegen pensioenpremies en hogere SV- en ZvW-premies verwerkt. Nu komt daar de CAO stijging van 3,25% over 2018 bovenop. Voor Renkum gaat het om een bedrag van circa € 70.000.

Onderhandelingen CAO Prognose

De CAO onderhandelingen lopen nog, maar hebben nog niet geleid tot een resultaat. De insteek van de VNG is koopkrachtbehoud voor medewerkers. De VNG heeft aangeboden om de salarissen per 1 april 2019 met 2,5% te verhogen. Het voorstel van de bonden ligt hier nog ver vandaan.

Voorziening voormalig personeel

We zijn verplicht om een voorziening in te stellen ter hoogte van de maximale totaalkosten die kunnen ontstaan a.g.v. gemaakte afspraken met voormalige personeelsleden. Deze kosten worden gedekt uit de Vrije algemene reserve.

De werkelijke kosten zullen in de jaarrekening worden verantwoord en ten laste van deze voorziening worden gebracht.

Centraal p-budget

Incidentele vrijval van een budget voor personeelskosten dat in 2019 niet benut zal worden.

Mutaties investeringsplan ICT

Het investeringsplan is geactualiseerd. De daarop betrekking hebbende financiële consequenties worden, conform vigerend beleid, middels dotatie en onttrekking uit de reserve ICT geëgaliseerd.

3D. Huisvesting / Gemeentehuis	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Bestuursopdracht huisvesting gemeentelijke organisatie	-39				
Sluitplan gemeentehuis	6	6	6	6	6
Saldo van baten en lasten	-32	6	6	6	6
Bestuursopdracht huisvesting gemeentelijke organisatie	39				
Verschuiving reserve van alg dekkingsmiddel naar producten	-37	-36	-35	-35	-35
Totaal resultaat	-31	-30	-29	-29	-29

Bestuursopdracht huisvesting gemeentelijke organisatie

Voor de huisvesting van de gemeentelijk organisatie (gemeentehuis en gemeentewerf) moet een visie opgesteld worden. Hiervoor wordt extern advies ingewonnen. Het voorstel is deze kosten te dekken uit de reserve gebouwen.

Voortgang invulling bijstellingen en ombuigingen

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	Conclusie
Gemeentelijk vastgoed	69	64	64	64	Oranje
Verkoop Klooster	69	64	64	64	Groen
Restant	0	0	0	0	Groen

Stand van zaken

Bij de verkoop van het Klooster wordt deze taakstelling structureel ingevuld.

04 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vpb

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	2023
4A. Algemene uitkering	-152				
4C. Overige algemene dekkingsmiddelen	863	2.265	708	712	725
Totaal	711	2.265	708	712	725

Hieronder volgt een toelichting per product.

4A. Algemene uitkering	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Lagere uitkering gemeentefonds	-152				
Totaal resultaat	-152	0	0	0	0

Lagere uitkering gemeentefonds

Het volume van het gemeentefonds groeit of krimpt mee met de rijksuitgaven. Omdat in de decembercirculaire nog niet bekend was wat de rijksuitgaven over 2018 waren, wordt dit pas verwerkt in de meicirculaire van 2019. Dit heeft dus invloed op het totaalbedrag dat in 2019 uit het gemeentefonds wordt ontvangen. In de najaarsnota van het rijk was er sprake van lagere rijksuitgaven over 2018. Op basis van deze informatie zal de uitkering uit het gemeentefonds naar verwachting met € 152.000 dalen. In de meicirculaire 2019 zal het bedrag pas definitief bekend zijn.

4C. Overige algemene dekkingsmiddelen	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020	Bijstelling 2021	Bijstelling 2022	Bijstelling 2023
Aanspraak stelpost loon- en prijsontwikkeling	744	1.117	1.179	1.206	1.224
Dividend BNG	106				
Verdeling tractie	-27	-12	-12	-15	-20
Saldo van baten en lasten	823	1.105	1.167	1.191	1.204
0) Inzet reserve onderwijshuisvesting uit 4C	61	1.201	-415	-429	-431
Verschuiving reserve van alg dekkingsmiddel naar producten	-21	-41	-45	-50	-48
Totaal resultaat	863	2.265	708	712	725

Aanspraak stelpost loon- en prijsontwikkeling

Voor loon- en prijsstijgingen zijn de volgende bedragen uit de stelpost gehaald:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
CAO Prognose	243	515	579	579	579
Jeugdzorg	236	236	236	236	236
Begeleiding zorg & hulpmiddelen	94	94	94	94	94
Connectie	124	124	118	120	127
Brandweer		82	82	82	82
Openbare verlichting		3	7	11	14
Aansprakelijkheidsverzekering	11	11	11	11	11
ODRA	PM	12	12	12	12
ICT	15	15	15	15	15
Tariefstelling ondersteuning thuis				22	22
Bibliotheek	16	16	16	16	16
MFC Doelum	4	4	4	4	4
Overig	1	5	5	5	11
Totaal	744	1.117	1.179	1.206	1.223

Hierdoor komt de stelpost loon- en prijsontwikkeling voor 2019 uit op een negatief bedrag van € 317.500.

In de meicirculaire 2019 wordt nog de loon- en prijsindexatie 2019 toegevoegd voor Jeugd en WMO. Naar verwachting (nog wel een risico) is deze toevoeging groot genoeg om het negatieve bedrag op te lossen. De definitieve uitkomst zal in de raadsbrief over de meicirculaire worden vermeld.

Dividend BNG

BNG Bank heeft een succesvol jaar achter de rug. De omvang van de nieuw verstrekte langlopende kredieten is in 2018 met € 2,1 miljard gestegen naar € 11,6 miljard. De nettowinst over 2018 bedraagt € 337 miljoen. De bank stelt voor het dividendpercentage te verhogen naar 50% (2017: 37,5%). Voor de gemeente Renkum levert dit een hogere dividend op van € 106.000.

Verschuiving reserve naar producten

Voor een aantal vastgoedobjecten worden de kosten gedekt uit de reserves. In de begroting 2019 is deze dekking bij de algemene dekkingsmiddelen blijven staan terwijl de lasten van de vastgoedobjecten bij diverse producten zijn verschoven als gevolg van de nieuwe programma-/ productindeling. Door deze verschuiving komt de dekking uit de reserve terecht bij de producten waar ook de lasten staan die gedekt worden uit de reserves (budgetneutraal).

Investeringskredieten

Beschikbaar stellen investeringskredieten

Een 'investeringskrediet' betreft een door uw raad beschikbaar gesteld bedrag voor een concrete investering. Uw raad kan dit bedrag beschikbaar stellen bij de begroting van een bepaald jaar, maar ook gedurende het jaar middels b.v. de voor- of najaarsnota.

Jaarlijks nemen we een meerjareninvesteringsplan op in de begroting. De inzet van de in dit plan genoemde vervangingsinvesteringen en investeringen in het kader van nieuw beleid is gedelegeerd aan ons college. In het vigerend inkoopbeleid zijn voldoende waarborgen opgenomen voor een doelmatige besteding van de beschikbaar gestelde middelen. De uitvoering van de investering vindt dan ook conform het inkoopbeleid plaats. Investeringskredieten worden continu bewaakt. Verwachte onder- en overschrijdingen worden bij elke rapportage van de beleidscyclus gefundeerd en beargumenteerd.

We maken onderscheid tussen vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen. Vervangingsinvesteringen betreffen investeringen welke in het verleden gedaan zijn en die om technische danwel economische redenen vervangen dienen te worden. Binnen de meerjarenbegroting zijn voor deze vervangingen financiële middelen opgenomen. Deze vervangingsinvesteringen hebben dus geen financiële consequenties voor de begroting. De vervangingsinvesteringen worden daarom niet nader toegelicht.

Nieuwe investeringen betreffen investeringen die nog niet eerder aan u zijn voorgelegd ter goedkeuring. Dekking van deze investeringen is te vinden binnen de meerjarenbegroting (b.v. uit structureel nieuw beleid budget). Hierna vindt u een nadere onderbouwing van deze nieuwe investeringskredieten. Wij vragen u om formele toestemming te verlenen voor de nieuwe investeringskredieten.

Nieuwe investeringen

2P. Wegen, straten en pleinen

Herinrichting Wolfhezerweg

Bij de overdracht van de Wolfhezerweg van provincie naar gemeente is afgesproken dat de gemeente zorgt voor de afwaardering en herinrichting van de Wolfhezerweg. De afspraken hierover zijn opgenomen in een samenwerkingsovereenkomst en een overdrachtsovereenkomst tussen gemeente en provincie (december 2017).

Voor de herinrichting heeft de provincie middelen beschikbaar gesteld (€ 1.140.000). Een gedeelte van de Wolfhezerweg wordt nog niet heringericht in afwachting van besluitvorming omtrent de spooronderdoorgang Wolfheze.

We vragen u in te stemmen met een krediet ter hoogte van € 1.210.000 voor de herinrichting van de Wolfhezerweg tot een 30 km weg voor het gedeelte binnen de bebouwde kom.

Deze kredieten dekken uit respectievelijk:

- € 910.000 vanuit de bijdrage van de provincie;
- € 100.000 ten laste van GRP;
- € 200.000 ten laste van MUP - verkeer voor de noodzakelijke verkeersmaatregelen;

De daaruit voortvloeiende financiële gevolgen zijn verwerkt in deze voorjaarsnota.

3C. Organisatie en bedrijfsvoering

ICT

Investeringsplan ICT 2019

Het investeringsplan is geactualiseerd. In onderstaande tabel treft u het geactualiseerd investeringsplan aan. De daarop betrekking hebbende financiële consequenties zijn verantwoord bij product 3C. Organisatie & bedrijfsvoering en worden middels dotatie aan en onttrekking uit de reserve ICT geëgaliseerd.

Investeringsplan ICT 2019 – 2022				Kapitaallasten			
<i>Bedragen x € 1000</i>	Investering	Afschr. termijn	Jaar	2019	2020	2021	2022
ICT	21	4	2018	3	6	6	5
ICT	60	4	2019	9	16	16	16
ICT	78	4	2020	0	11	21	20
ICT	100	4	2021	0	0	15	27
ICT	330	4	2022	0	0	0	49
Totaal ICT	589			12	33	58	117

ICT

Omschrijving	Begroting	Realisatie	Restant
Dezta Saas (Squit 2020 Wro)	12	8	4
S4SD versie 5	9	8	1
Totaal	21	17	4

Dezta Saas (Squit 2020 Wro)

Het project om Dezta om te zetten naar SaaS wordt in 2019 afgerond. Het project heeft vertraging opgelopen bij de implementatie.

S4SD versie 5

De upgrade van de Suite voor Sociaal Domein naar versie 5 is begin 2019 afgerond.

Vastgoed

Omschrijving	Begroting	Realisatie	Restant
Vorbereiding renovatie gemeentehuis	390		390
Sluitplan gemeentehuis	50		50
Brandweerpost Wolfheze grond	122		122
Brandweerpost Wolfheze bouw	363		363
Brandweerpost Wolfheze install.	204		204
Renovatie gymzaal W.v.Arnhem bouw	218		218
Renovatie gymzaal W.v.Arnhemw instal	93		93
Renovatie sporthal Doorw.bouw	894		894
Renovatie sporthal Doorw.install.	383	21	362
Kunstgrasveld Wilhelmina sportpark	450	448	2
Totaal	3.168	469	2.699

Vorbereiding renovatie gemeentehuis

De verbouwing van de centrale hal en de renovatie van het gemeentehuis gaan voorlopig niet door. Eerst wordt een visie opgesteld om de behoefte te bepalen voor een goede huisvesting, zodat de taken uitgevoerd worden die nodig zijn voor de juiste dienstverlening aan bedrijven en inwoners.

Sluitplan gemeentehuis

Investering sluitplan vervalt. In de financiële bijstelling is het effect op de begroting verwerkt.

Nieuwbouw Brandweerpost Wolfheze

De brandweerpost te Wolfheze voldoet niet meer aan de huidige eisen en er wordt een nieuwe brandweerpost gebouwd. De aankoop van de grond op het terrein van Pro Persona is gaande. Het perceel valt onder de wet Natuurbescherming. Hierdoor is het gehele proces zeker met een jaar vertraagd. Verdere planvorming omtrent het terrein en het gebouw worden uitgewerkt als de grondaankoop definitief door kan gaan.

Renovatie gymzaal W.van Arnhemweg

In 2019 was de renovatie gymzaal W. van Arnhem gepland. Deze zal pas na afronding renovatie sporthal Doorwerth worden opgepakt.

Renovatie sporthal Doorwerth

De voorbereiding is opgestart en er is een voorlopig ontwerp gemaakt. Op basis van dit voorlopig ontwerp is een eerste globale kostenraming opgesteld. Deze deze ligt boven het aangevraagde budget. Daarna is ook een minimale variant uitgerekend en deze ligt net iets hoger dan het aangevraagde budget. De twee varianten worden verder uitgewerkt in een definitief ontwerp en als een twee trapsraket aanbesteed.

Kunstgrasveld

Uw raad heeft 28 februari 2018 besloten om maximaal € 450.000 beschikbaar te stellen voor realisatie van een kunstgrasveld op het Wilhelminasportpark. Het kunstgrasveld is maart 2019 in gebruik genomen. De financiële afwikkeling volgt nog.

Tractie

Omschrijving	Begroting	Realisatie	Restant
Peugeot Expert groenonderhoud	37	29	8
Peugeot Partner toezichthouder grijs	23	19	3
Peugeot Partner garage en flexauto	21	17	4
Peugeot Expert begraafplaatsen	42	20	22
Peugeot Partner handhaving	21	17	4
Peugeot 2008 toezichthouder groen	14	21	-7
Peugeot 2008 opzichter OHT	20	16	4
Maaimachine ruw terrein	10	10	
Toyota Hilux Van 2.4D reiniging 1	28	33	-5
Toyota Hilux Van 2.4D reiniging 2	28	28	
Mercedes Sprinter - kraan serv.ploeg	40	49	-9
Maairobot	84	48	36
Mercedes Sprinter (straatploeg)	74	60	14
Mercedes Sprinter OHT 1	40	39	1
Mercedes Sprinter OHT 2	40	38	1
Mercedes Sprinter OHT 3	39	38	1
Mercedes Sprinter OHT 4	38	39	-1
Mercedes Sprinter - kraan groen	40	49	-9
Schaffer (algemeen)		38	-38
Schaffer (begraafplaatsen)		34	-34
Kubota (sport)	27	27	
Kubota (algemeen)	27	27	
Mercedes printer gesloten bestel	52		52
Totaal	746	700	46

Vervanging tractie

- Voor de aanschaf van de robotmaaiers is zowel de trekker als de klepelmaaier van Sport verkocht. De opbrengst is opgenomen in het beschikbare budget voor de aanschaf van de robotmaaiers. Dit verklaart de negatieve realisatie van € 21.000. Voor de aanschaf is het budget nagenoeg dekkend.
- In 2019 moet de trekker die algemeen ingezet wordt, worden vervangen. Verwachting is dat de kosten hoger zullen zijn dan begroot maar dat de overschrijding binnen het tractieplan kan worden opgevangen.

Riolering

Omschrijving	Begroting	Realisatie	Restant
Wateroverlast Weverstraat	1.800	1.581	219
GRP riolering Reijmerweg	1.518	1.511	7
GRP riolering DS Gewinweg	707	727	-20
Relinen strengen onder N225	64	54	9
GRP riolering Keijenbergseweg Renkum	530	63	467
Raamovereenk.relinen gemeente breed		3	-3
Relinen Utrechtseweg e.o. O'beek		1	-1
Riolvervanging Brinkweg		12	-12
IBA kasteel D'werth electromech.	20	8	12
IBA kasteel D'werth/vm steenf.bouw	69	48	21
Vervanging persleidingen		6	-6
Totaal	4.708	4.015	693

Wateroverlast Weverstraat

De werkzaamheden in de Weverstraat zijn zo goed als gereed. Op dit moment vinden nog afrondende werkzaamheden plaats. Deze werkzaamheden zijn onder andere het uitvoeren van kleine aanpassingen op verzoek van zowel interne als externe belanghebbenden.

GRP Riolvervanging Reijmerweg

De oplevering van het totale project heeft eind 2018 plaatsgevonden. Op dit moment worden door de aannemer nog enkele opleverpunten aangepast.

GRP riolering DS Gewinweg

De oplevering van dit project heeft in 2018 plaatsgevonden. De overschrijding is ontstaan door onder andere het uitvoeren van aanvullend onderzoek in verband met kabels en leidingen en tegenvallende grondkwaliteit. Daarnaast waren de kosten voor archeologie en NGE tijdens uitvoering hoger dan geraamd. Hierdoor waren ook meer uren nodig voor directievoering en toezicht.

Relinen strengen onder N225

De werkzaamheden zijn afgerond. We hebben minder kosten hoeven maken, doordat de geraamde 10% onvoorziene kosten niet ingezet hoefde te worden. Daarnaast is directie en toezicht met eigen mensen ingevuld waardoor hier geen kosten voor zijn gemaakt.

Riolvervanging Keijenbergseweg te Renkum

De aanbesteding van het project heeft 28 maart 2019 plaatsgevonden. De inschrijving van de laagste aannemer is € 120.000 hoger dan het krediet dat hiervoor is aangevraagd. De hogere inschrijving is voornamelijk het gevolg van hogere prijzen te leveren materialen en hogere uurtarieven. Daarnaast is het algehele prijspeil hoger dan verwacht.

De start van de uitvoering staat gepland voor juni 2019 maar is sterk afhankelijk van levertijden van het materiaal. Hierover vindt momenteel afstemming met de aannemer plaats.

Raamovereenkomst relinen gemeentebreed (was Rioolrenovatie Dankmeijerweg te Renkum)

Naar aanleiding van de integrale afweging is besloten (een deel van) de riolering in de Dankmeijerweg te gaan relinen en niet te gaan vervangen. Het relinen van de riolering zal onderdeel gaan uitmaken van een raamovereenkomst waarin meerdere te relinen rioolstrengen binnen de gemeente worden meegenomen. In het vierde kwartaal van 2019 zal de aanbesteding plaats gaan vinden.

Relinen Utrechtseweg e.o. Oosterbeek

Naast een aantal strengen in de Utrechtseweg moeten ook een aantal strengen in de J.J. Talsmalaan aangepakt worden. Op dit moment vindt een integrale afweging plaats om te komen tot de meest doelmatige aanpak. De mogelijkheden, deelreparaties, relinen of vervangen, worden afgewogen.

Riolvervanging Brinkweg

Op dit moment vindt de voorbereiding plaats voor de riolvervanging. De aanbesteding en start van de uitvoering staat gepland voor het derde kwartaal van 2019.

IBA kasteel Doorwerth elektromechanisch en bouwkundig

De IBA's bij kasteel Doorwerth en de steenfabriek zijn opgeleverd. De werkzaamheden zijn hiermee afgerond. De onderschrijding van de kosten is enerzijds het gevolg dat er geen onvoorziene werkzaamheden waren. Anderzijds zijn er geen personele kosten ten behoeve van voorbereiding, directie en toezicht op dit project geboekt waar in de raming wel van uit was gegaan.

Vervanging persleidingen

De restlevensduur van de persleiding 'Hotel Wolfheze' is n.a.v. onderzoek bepaald voor 20+ jaar. Op dit moment staan er geen vervanging op de planning.

Afval

Omschrijving	Begroting	Realisatie	Restant
Kliko's	671	611	60
Ondergrondse containers	614	596	19
Extra aanpassingen (afval)	84	44	40
Totaal	1.369	1.250	119

Maatregelen invoering Afvalbeleidsplan 2016-2020

- Als onderdeel van de uitvoering van het afvalbeleidsplan 2016-2020 zijn alle laagbouw huishoudens voorzien van klike's voor zowel restafval als gft+etensresten. Daarnaast is binnen het krediet rekening gehouden met het leveren van extra papierklike's aan inwoners die daar om gevraagd hebben.
- De komende periode wordt in Rijn en Veluwe nogmaals de mogelijkheid tot het aanvragen van een papierklike onder de aandacht gebracht. De inzameling met klike's is niet alleen minder belastend voor de beladers maar bovendien wordt met de papierklike meer papier en karton ingezameld. De inzameling met de klike zorgt ervoor dat er minder papier verwaaid waardoor er minder zwerfafval op straat terecht komt.
- Voor hoogbouwbezoekers zijn op verschillende plaatsen ondergrondse containers voor restafval geplaatst. Binnen het project zijn in totaal 48 extra ondergrondse containers geplaatst. Op 7 locaties staan semi-ondergrondse containers. Dit omdat op die locaties het onmogelijk is om een container ondergronds aan te leggen (door de aanwezigheid van bomen en/of de aanwezigheid van ondergrondse infrastructuur). Samen met de in het verleden geplaatste ondergrondse containers, telt de gemeente Renkum 87 containers voor hoogbouwbezoekers.

Extra aanpassingen hoogbouw (afval)

- In het afvalbeleidsplan (2016-2020) is rekening gehouden met extra voorzieningen om afvalscheiding bij hoogbouw te stimuleren. Het betreft maatregelen die het voor de bewoners makkelijker maken om het huishoudelijk afval te scheiden en om het aanbieden van afval buiten de ophaaldagen te voorkomen.
- Op drie hoogbouwlocaties (Van Wassenaersheuveld Oosterbeek, Koningsberg Doorwerth en Dorpsstraat Renkum) is een pilot voor de inzameling van gft+e met speciale gekoelde verzamelcontainers gehouden. Deze pilot krijgt geen vervolg. Wel wordt een nieuwe pilot opgestart met een ander type container die in de openbare ruimte wordt geplaatst. Uitgangspunt van de pilot is dat minimaal 50% van de bewoners van een hoogbouwcomplex bereid is om voor het gft+e gebruik te maken van de nieuwe container. Deze mogelijkheid wordt gecommuniceerd via Rijn en Veluwe. Het restant van het krediet wordt hiervoor aangewend.
- Aan de Richtersweg in Doorwerth zijn de ondergrondse containers voor restafval voorzien van een vriendelijke aankleding met als doel het verminderen van het aantal bijplaatsingen. Uit ervaring bij andere gemeenten blijkt dat deze maatregel vaak succesvol is. Overigens is door inzet van de Schone Buurt Coach en een aantal betrokken bewoners het aantal bijplaatsingen al behoorlijk afgenomen.
- Op enkele locaties wordt nog een inworpverkleiner aangebracht op openbare prullenbakken. De ervaring leert dat dit een bijdrage levert aan het voorkomen van het dumpen van huishoudelijk afval in openbare prullenbakken.

Verkeersmaatregelen

Omschrijving	Begroting	Realisatie	Restant
MUP Wolfhezerweg	200	5	195
P+R Wolfheze	50	71	-21
Fietsstraat Benedendorpsweg	186	377	-191
MUP: Kalimaropad		4	-4
Toegankelijkheid buurbushaltes	12	-29	42
Zebraleden beter duiden	14	14	
Fietsp.Fonteinallee-Noordberg N225	189	8	181
Spoorwegovergang Wolfheze		107	-107
Schoolomgeving/-routes	176	177	-1
MUP parkeerplaatsen sp Bilderberg	84	84	
Totaal	911	817	94

MUP Wolfhezerweg

De Wolfhezerweg bevindt zich in de besteksvorbereidingsfase. Als deze fase is afgerond is er zicht op het kostenniveau. Wij verwijzen u in dit kader naar Nieuwe Investerings: Wolfhezerweg.

P+R Wolfheze

Project is gereed. Financiële afhandeling is bijna afgerond. Dit project heeft een relatie met de ondertunneling van de spoorweg

Fietsstraat Benedendorpsweg

De werkzaamheden aan de Benedendorpsweg en Klingelbeekseweg zijn afgerond. De stukken moeten nog via de accountant bij de provincie Gelderland ingeleverd worden voor vaststelling. De financiële afhandeling w.o. de subsidieverlening moet nog plaatsvinden.

Kalimaropad

Naar aanleiding van een door u ingediend amendement over het verleggen van dit pad zijn de voorbereidende werkzaamheden opgestart. Uiteindelijk is er voor gekozen het pad toch niet te verleggen. Een deel van de voorbereidingskosten is verrekend. Verdere financiële afhandeling vindt gedurende het jaar plaats.

Toegankelijkheid buurbushaltes

Subsidievoorschot is ontvangen. De uitvoering is nu in volle gang en wordt voor de zomervakantie afgerond.

Zebraleden beter duiden

Met de raad is afgesproken nog 2 plekken aan te pakken. De oversteek bij de scholen aan de Jonkheer Nedermeijer van Rosenthalweg is in 2018 gerealiseerd. Voor de oversteekplaats bij het winkelcentrum in Doorwerth is een offerte gevraagd maar vanwege capaciteitstekort nog niet uitgevoerd. Een nieuwe tranche wordt toegevoegd.

Fietspad Fonteinallee-Noordberg N225

Het fietspad is in voorbereiding maar vertraagd vanwege capaciteitstekort. Het begrotingsbedrag is de gemeentelijke bijdrage voor het aanvragen van subsidie bij de provincie.

Spoorwegovergang Wolfheze

Het college heeft besloten de voorbereiding voor het project "Aanpassen van de overweg Wolfheze" in de huidige vorm stil te leggen. Er is een intensieve samenwerking geweest met de omgeving en belanghebbenden. De raad heeft op 24 april de ontwerpuitgangspunten spooronderdoorgang vastgesteld die als basis dienen voor een inpassingsontwerp. Dit wordt gebruikt voor het opstellen van een meer nauwkeurige kostenraming. Over de kostenverdeling zijn we in gesprek met het Ministerie, provincie Gelderland en ProRail.

Schoolomgeving/-routes

Er zijn al behoorlijk wat schoolomgevingen aangepast, het beschikbare bedrag in het MUP is nu uitgeput. Het project is hiermee afgerond.

MUP parkeerplaatsen sportpark Bilderberg

De parkeerplaatsen op het sportpark zijn uitgebreid/ aangepast. Het project is gereed.

Onderwijshuisvesting

Omschrijving	Begroting	Realisatie	Restant
Nieuwbouw scholen Renkum/Heelsum	5.172	3.101	2.071
Buitenruimte school Renkum Heelsum	270	90	180
School Doorwerth	175	24	151
Renovatie gymzaal W.v.Arnhem bouw	218		218
Renovatie gymzaal W.v.Arnhemw instal	93		93
Totaal	5.929	3.215	2.714

Nieuwbouw scholen Renkum/Heelsum

De bouw loopt volgens planning. Oplevering staat in de zomer 2019 gepland. Aansluitend kan inrichting en verhuizing plaatsvinden. De kosten die gemaakt zijn betreffen de kosten voor de ontwerpende adviseurs, projectmanagement, aannemer en diverse onderzoekskosten.

Buitenruimte school Renkum/Heelsum

Het terrein is bouwrijp gemaakt. De aanleg van de openbare buitenruimte rondom de school vindt in 2019 plaats. Dit is afhankelijk van de planning van de bouw van de school. We verwachten hier in juni mee te starten. Het is gereed voordat de school in gebruik wordt genomen (4e kwartaal 2019). De beplanting wordt in de winter 2019/2020 aangeplant.

Leer- en ontmoetingscentrum Doorwerth (LOC): nieuwbouw school

In mei is een krediet beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van het Leerdeel (scholen met kindpartners). In het voorjaar en zomer worden afspraken gemaakt met onder andere de schoolbesturen over de verdere planontwikkeling en de aanbesteding van de architect voorbereid.

In 2019 is besloten tot een taakstellend krediet van in totaal € 5.242.000. Dit bestaat uit een schooldeel van € 3.752.000, gedeelte kindpartners van € 1.270.000 en sloop van € 220.000. De eerste 2 gebaseerd op normbedragen. De financiële gevolgen zijn in deze voorjaarsnota opgenomen.

Renovatie gymzaal W. van Arnhem

Deze renovatie wordt gepland na de renovatie van de sporthal Doorwerth. En zal dan ook niet voor 2021 plaatsvinden.

MFC 3b4

Omschrijving	Begroting	Realisatie	Restant
MFC 3b4	15.202	14.617	585
Totaal	15.202	14.617	585

MFC Doelum

Voor het bouwkundige deel zijn de werkzaamheden afgesloten en is het krediet afgesloten.

Een groot deel van de buitenruimte is in 2018 gerealiseerd. In 2019 worden de laatste werkzaamheden uitgevoerd. Dit is gecombineerd met de aanleg van de bestrating in de openbare ruimte rondom de school. De laatste beplanting wordt in de winter 2019/2020 geplant. Zodra de buitenruimte geheel is afgerond kan dit deel van het project ook worden afgesloten.

Reserves

Staat van reserves	Begin stand	Resultaat vorig jaar	Storting	Onttrekking	Eindstand
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Weerstandsreserve	1.734				1.734
vrije algemene reserve	7.220	189	44	-1.545	5.908
Resultaat dienstjaar	189	-189			0
Algemene reserve	9.143	0	44	-1.545	7.642
Sociaal Domein	3.718		70	-1.462	2.326
Landschapbasisplan	7		10		17
Airbornactiviteiten	131			-45	86
Reserve algemene uitkering	116			-36	80
Reserve bestemde resultaat	23			-23	0
Reserve ICT	724		93	-304	513
reserve MUP	293			-32	260
Reserve onderhoud gebouwen	1.045		37	-39	1.043
Reserve bedrijven terreinen	1.493			-100	1.393
Reserve onderwijshuisvesting	1.342			-399	943
Reserve wegenonderhoud	385			-327	58
Reserve mfc 3b4	76			-27	49
Reserve herstelkosten sleuven lasgaten	25				25
Reserve vervangen openbare verlichting	892				892
Reserve kap.lasten vastgoed	373			-33	340
Reserve Organisatieontwikkeling	100			-100	0
Bestemmingsreserve	10.742	0	351	-2.607	8.487
Totaal reserves	19.885	0	395	-4.152	16.129

In deze voorjaarsnota zijn een aantal toevoegingen c.q. onttrekkingen aan reserves gedaan. In onderstaande tabel ziet u het herziene verloop (begroot) van de reserves in 2019 na verwerking van de mutaties in deze voorjaarsnota.

Toelichting op de begrote toevoegingen en onttrekkingen (bedragen x € 1.000):**Weerstandsreserve**

	Per 1-1	1.734
	Conform primitieve begroting	0
	Per 31-12	1.734

Vrije algemene reserve

	2019	2020	2021
Per 1-1	7.220	5.908	4.826
Terugstorting i.r.t. de in 2016 gevormde voorziening vertrekarrangement BOR (NJN 2016)	44	18	
Resultaat 2018	189		
Onderhoud wegen	-750	-750	
Onderhoud groen	-150	-350	
Co-financiering	-250		
Voorziening voormalig personeel	-395		
Prognose resultaat voorjaarsnota 2019	PM	PM	PM
Per 31-12	5.908	4.826	4.826

Sociaal Domein

	2018	2019	2020	2021	2022
Per 1-1	6.947	3.718	2.326	2.080	1.950
<i>Mutaties stand voorjaarsnota 2018</i>	-3.198	-1.462	-316	-200	-200
Per 31-12 op bovenstaande mutaties	3.749	2.256	2.010	1.880	1.750
<i>Mutatie najaarsnota 2018</i>	138	70	70	70	70
<i>Mutatie jaarrekening 2018</i>	-169				
Per 31-12 incl. najaarsnota 2018	3.718	2.326	2.080	1.950	1.820

Mutatie reserve SD

Op basis van de najaarsnota 2018 verwachtten wij, naast volledige invulling van de taakstelling in 2018, een positief resultaat binnen het sociaal domein van afgerond € 138.000. Uiteindelijk bleek het resultaat van programma 1 van de jaarrekening 2018, voor dotatie aan de reserve SD, te sluiten met een nadeel van afgerond € 31.000. Per saldo betekent dit, dat de dotatie achterwege blijft en dat conform bestendig beleid dit nadeel (voor het laatst) gedekt wordt door een onttrekking uit de reserve SD.

In het raadsvoorstel van de begroting 2019 hebben wij u geïnformeerd, om te komen tot een sluitende begroting 2019, dat er voor ons geen schotten zijn rondom het Sociaal Domein en dat het Sociaal Domein bijdraagt in de oplossing van het tekort. Dit betekent ook dat de reserve

Sociaal domein uiterlijk bij de jaarrekening 2019 geïntegreerd gaat worden in de algemene - en/of weerstandsreserve.

Voor 2019 blijft dit reserve alleen nog in stand ten behoeve van de in deze jaarrekening benoemde risico's (weerstandsreserve: € 250.000 risico jeugd nabetalingen) en de dekking van de lasten uit het investeringsplan SD (totaal 1.898.000). De functie van de reserve als egalisatiereserve zal in 2019 niet meer gehanteerd worden. Indien de reserve in 2019 niet ingezet hoeft te worden voor de benoemde risico's, resteert ultimo 2019 een vrij besteedbaar reserve van € 1.820.000. Bij de jaarrekening 2019 wordt u geïnformeerd op welke wijze het saldo van deze reserve verwerkt zal worden

Landschapsbasisplan

	Per 1-1	7
	Conform primitieve begroting	0
2F	Storting i.v.m. subsidie	10
	Per 31-12	17

Airborne-activiteiten

	Per 1-1	131
2L	Airborne activiteiten (intentieverklaring vier Airborne gemeenten) (NJN 2016)	-45
	Per 31-12	86

Reserve algemene uitkering

	Per 1-1	116
1C	Combinatiefunctie (NJN 2016)	-36
	Per 31-12	80

Reserve bestemde resultaat

	Per 1-1	23
2L	Vrijval reserve (VJN 19)	-23
	Per 31-12	0

Reserve ICT

	Per 1-1	724
	Vervangingsinvesteringen ICT	-41
	Taakstelling ICT (NJN 2017)	-100
	Inzet VJN 2019	-152
3C	Mutatie investeringsplan	82
	Per 31-12	513

Voor wat betreft de toevoeging van extra onttrekking van € 152.000 wordt verwezen naar de toelichting bij programma Overhead. Voor wat betreft het verloop van de reserve ICT wordt verwezen naar onderstaande tabel. Dit betekent dat er in 2023 nog een vrij besteedbare ruimte is van ongeveer € 443.000.

bedragen x 1.000	begin	mutatie	eind
2019	724	-212	513
2020	513	2	514
2021	514	-12	502
2022	502	-60	443

Reserve MUP

	Per 1-1	293
2E	Planning MUP (VJN 2017)	-32
	Per 31-12	260

Reserve onderhoud gebouwen

	Per 1-1	1.045
	Vrijval t.g.v. gemeentehuis	37
	Bestuursopdracht huisvesting gemeentelijke organisatie	-39
	Per 31-12	1.043

Reserve bedrijven terreinen

	Per 1-1	1.493
2J	Uitgaven bedrijventreinen (VJN 2019)	- 100
	Per 31-12	1.393

Reserve onderwijshuisvesting

	Per 1-1 n.a.v. jaarstukken 2018	1.342
1B	Aanwending op basis van raadsvoorstel Doorwerth	-399
	Per 31-12	943

Reserve wegonderhoud

	Per 1-1	385
5B	Groot onderhoud wegen	-327
	Per 31-12	58

Reserve MFC Doelum

	Per 1-1	76
	Inzet voor incidentele lasten (NJN 2018)	-27
	Per 31-12	49

Reserve herstelkosten sleuven en lasgaten

	Per 1-1	25
5B	Mutaties	0
	Per 31-12	25

Reserve vervangen openbare verlichting

	Per 1-1	892
	Mutaties	0
	Per 31-12	892

Reserve kapitaallasten vastgoed

	Per 1-1	373
	T.b.v. kapitaallasten concertzaal	-8
	T.b.v. kunstgrasveld Wilhelmina sportpark	-25
	Per 31-12	340

Reserve organisatieontwikkeling

	Per 1-1	100
3C	Onttrekking	-100
	Per 31-12	0

VJN = voorjaarsnota; NJN = najaarsnota; prim = primitieve begroting